
Actieplan

Raalte Gezond 2019-2020

#RaalteGezond
Samen gezond en sportief!

1. Inleiding

Alles is gezondheid

Gezondheid is een breed begrip en gaat niet alleen over fysieke gezondheid, maar onder andere ook over mentale gezondheid, kwaliteit van leven en zin kunnen geven aan je leven. Doordat gezondheid zo'n breed begrip is, zijn ook veel partijen bij gezondheid betrokken; binnen de gemeentelijke organisatie werken verschillende domeinen aan het bevorderen van gezondheid en in de samenleving hebben burgers, bedrijven en organisaties op het gebied van zorg en welzijn ook ieder een eigen rol. We kijken de laatste jaren anders tegen gezondheid aan. Waar voorheen gezondheid werd gedefinieerd als de afwezigheid van ziekte, wordt het nu gezien als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven (Huber 2011). Anders gezegd: mensen zijn niet hun aandoening. We willen niet het accent leggen op ziekte, maar op mensen zelf. Het accent ligt op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt.

Door de invalshoek van positieve gezondheid, is gezondheid een breed begrip. Het is samen te vatten in zes dimensies, zie figuur 1. Gezondheid is ook iets heel persoonlijks en iedereen kan iets anders belangrijk vinden als het gaat om zijn/haar gezondheid. Voor de een ligt er bijvoorbeeld meer nadruk op het dagelijks functioneren, terwijl voor de andere zingeving veel belangrijker is.

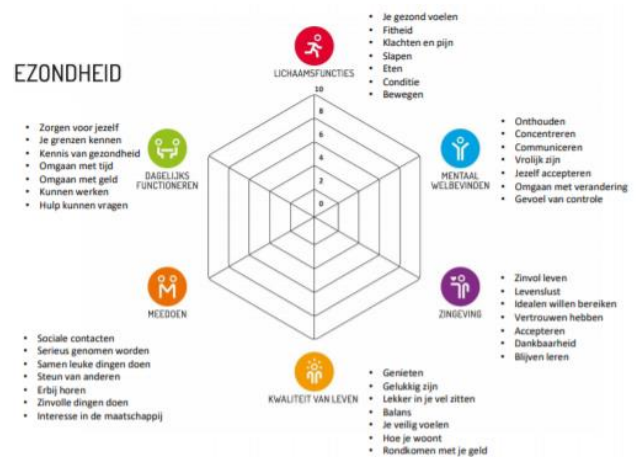
Integrale aanpak

Gezondheid wordt niet alleen bepaald door leefstijl of gedrag, zoals voeding, roken en bewegen, maar ook door de fysieke en sociale omgeving waarin mensen zich bevinden. Bij fysieke omgeving gaat het bijvoorbeeld om huisvesting, voorzieningen en de infrastructuur voor verkeer en vervoer. Zo voelen mensen zich bijvoorbeeld prettiger in een groene omgeving en wordt de fiets makkelijker gepakt als routes veilig zijn. De sociale omgeving zijn de mensen om je heen; je familie, burens, vrienden, de kerkgemeenschap. Deze mensen hebben invloed op bijvoorbeeld de sociale norm die er is ten aanzien van leefstijlgedrag en of iemand sociale steun ervaart. Doordat gezondheid door zoveel factoren wordt bepaald, is het van belang om bij het bevorderen van gezondheid een breed spectrum aan partijen te betrekken. Zowel binnen de gemeente als bij de lokale samenwerkingspartners vraagt dit om een multidisciplinaire en integrale aanpak.

Als gevolg van de decentralisaties vinden professionals vanuit preventie, zorg en welzijn elkaar (steeds meer) en werken zij samen. En er komen ook verbanden tot stand met andere beleidsterreinen zoals werk & inkomen, onderwijs, sport, veiligheid, wonen en ruimtelijke ordening. Dit sluit goed aan op de veranderende kijk op gezondheid waarbij gezondheid steeds meer in relatie wordt gezien met sociale factoren zoals armoede, het hebben van werk en/of schulden. Samenwerking tussen het sociaal en fysiek domein en de publieke gezondheid, maakt een integrale aanpak in de gemeente en inzet op preventie beter mogelijk.

Raalte Gezond

Raalte Gezond is het gemeentelijke programma waarin alle activiteiten samenkomen die bijdragen aan fitte, gezonde inwoners, van jong tot oud.

Figuur 1: Positieve gezondheid en de zes dimensies

In dit actieplan wordt beschreven wat Raalte Gezond is, hoe Raalte Gezond gepositioneerd is binnen de gemeente Raalte en wat de speerpunten en doelstellingen zijn voor 2019 en 2020.

Leeswijzer

Het actieplan bestaat uit 5 hoofdstukken, waarvan deze inleiding het eerste hoofdstuk is. In het tweede hoofdstuk wordt Raalte Gezond verder toegelicht. In hoofdstuk 3 komen de landelijke, regionale en gemeentelijke ontwikkelingen aan bod en in hoofdstuk 4 en 5 worden respectievelijk de doelgroep en de doelstelling beschreven.

2. Raalte Gezond

Raalte Gezond is het gemeentelijke programma waarin alle activiteiten samenkomen die bijdragen aan fitte, gezonde inwoners, van jong tot oud.

Het programma Raalte Gezond is onderdeel van de KR8 van Raalte. De KR8 van Raalte betekent dat iedereen in alle kernen zo goed mogelijk mee kan (blijven) doen in onze samenleving. Het bestaat uit een aanpak waarbij er aangesloten wordt bij de kracht van de samenleving, van zowel de inwoners als de professionals. Zie www.kr8vanraalte.nl.

Raalte Gezond is in 2010 van start gegaan. In de beginjaren is er veel tijd en energie gestoken in het goed in beeld krijgen van de gezondheidssituatie en -behoefte middels kernprofielen, een behoefteonderzoek onder gezinnen die leven in armoede en het aansluiten bij lokale netwerken, zoals het Platform Raalte Armoedevrij. Raalte Gezond verbindt bestaande initiatieven, organisaties, projecten en (overleg)structuren. Vanaf 2019 is het tijd om de ontstane verbindingen verder te versterken. Ook speelt Raalte Gezond een rol bij het aanjagen van en faciliteren van nieuwe ontwikkelingen/projecten en activiteiten. Hierbij spelen de kernteams een belangrijke uitvoerende en signalerende rol in de 9 kernen.

Hieronder staan de kaders voor Raalte Gezond beschreven:

- Raalte Gezond is geïntegreerd in het Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2016-2019. Het programma Raalte Gezond wordt in dit beleidsplan beschreven onder beleidsdoelstelling 2 'Het bevorderen van de zelfredzaamheid van (kwetsbare) inwoners door preventie en signalering'. Het streven is dat (kwetsbare) inwoners, zoveel als mogelijk op eigen kracht gaan participeren en eventuele problemen zelf oplossen. Dit kan door het bevorderen van een gezonde leefstijl, welzijnsactiviteiten en aanbieden van informele diensten in en om het huis. Een aantal concrete thema's en speerpunten uit het beleidsplan die expliciet terugkomen binnen Raalte Gezond zijn:
  - overgewicht;
  - overmatig alcoholgebruik;
  - voldoende bewegen volgens de beweegnorm voor gezond bewegen;
- Er wordt gebruik gemaakt van bestaande samenwerkingsverbanden.
- Effectiever inzetten van de voorzieningen in Raalte die er zijn voor de (kwetsbare) inwoners.

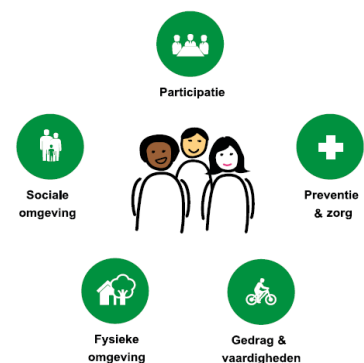
De volgende 5 pijlers (www.gezondin.nu) vormen de basis van de aanpak van Raalte Gezond:

1. Participatie

Actief meedoen in de samenleving (betaald- of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins), maakt mensen gezond en andersom. De gemeente legt verbindingen tussen de beleidsterreinen Werk en inkomen (armoedebeleid), Wmo, Volksgezondheid, Onderwijs en Sport.

2. Preventie en zorg

Goede preventie en zorg is een randvoorwaarde voor gezondheid. Voor migranten en laag opgeleiden is de toegankelijkheid van de zorg een aandachtspunt. Hiervoor is investeren in effectieve communicatie door professionals essentieel. Daarnaast is samenwerking tussen preventie, zorg en welzijn en tussen gemeenten en zorgverzekeraars van belang.

3. Gedrag en vaardigheden

Het is belangrijk dat burgers zich bewust zijn hoe zij hun gezondheid kunnen behouden of verbeteren. Daarvoor zijn zowel kennis als (gezondheids)vaardigheden nodig. Dit zijn vaardigheden om informatie over gezondheid te begrijpen en toe te passen. Ook de vaardigheden om de weg te vinden in de zorg en klachten te verwoorden horen daarbij.

4. Fysieke omgeving

De fysieke omgeving kan gezondheid bevorderen, maar ook beperken. Zo vergroot het wonen in aandachtswijken het risico op gezondheidsproblemen door de ligging naast een snelweg, verouderde woningen of het ervaren van onveiligheid. De leefomgeving kan mensen ook uitnodigen tot bijvoorbeeld meer bewegen en sporten.

5. Sociale omgeving

Het sociale netwerk beïnvloedt gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid. In een gezonde sociale omgeving wonen mensen veilig, is de samenhang in de buurt groot en krijgen mensen steun. De gemeente kan inzetten op leefbaarheid, eenzaamheid, criminaliteit en huiselijk geweld, vrijwilligerswerk en ondersteuning van mantelzorgers.

Daarnaast zal de ingezette lijn van de afgelopen jaar voortgezet worden in 2019 en 2020. De concrete activiteiten in dit kader worden toegelicht in het activiteitenoverzicht.

Totstandkoming actieplan Raalte Gezond

Bij de totstandkoming van dit actieplan zijn diverse personen en organisaties betrokken. In januari 2019 is een startbijeenkomst georganiseerd met de projectgroep en klankbordgroep van Raalte Gezond, waarbij de organisatiestructuur en voortgang van de activiteiten met elkaar besproken zijn. Conclusie van deze bijeenkomst is dat er al veel gebeurt op het gebied van gezondheid (zie voortgangsdokument), dat we elkaar steeds beter vinden, maar ook dat het nog beter kan. Verder is dit actieplan gebaseerd op het werkplan Raalte Gezond 2018 en onderstaande beleidskaders. Het huidige actieplan Raalte Gezond 2019-2020 is (net als het werkplan 2018) een geïntegreerd plan van enerzijds de GIDS-aanpak van de gemeente Raalte en anderzijds de uitvoering van het preventieve gezondheidsbeleid dat onder andere onderdeel uitmaakt van het beleidsplan WMO.

3. Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen in relatie tot Raalte Gezond

Hieronder worden landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen kort toegelicht (zie bijlage voor de uitgebreide versie). Deze ontwikkelingen vormen de basis voor Raalte Gezond.

Positieve gezondheid

In het beleid van de gemeente Raalte staat het begrip 'Positieve Gezondheid' centraal; een nieuwe, dynamische opvatting van het begrip gezondheid, waarin functioneren, veerkracht en zelfregie centraal staan: "Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven." Door deze brede kijk op gezondheid en specifiek de dimensies sociaal-maatschappelijke participatie en dagelijks functioneren, slaat het concept een brug tussen het domein van de gezondheidszorg en dat van de Wmo en participatie. De transformatie in het sociaal domein versnellen, vraagt om anders kijken naar ziekte en gezondheid. Er komt meer nadruk te liggen op empowerment, het vermogen tot eigen regie en de promotie van gezondheid. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) pleit in haar rapport 'Van verschil naar potentieel' voor een nieuwe impuls door niet langer de gezondheidsverschillen maar het gezondheidspotentieel centraal te stellen. Positieve gezondheid helpt om verbindingen te leggen tussen beleidsterreinen en organisaties en bevordert het samenwerken aan gezamenlijke doelen.

Nationaal Preventieakkoord

De Rijksoverheid heeft eind 2018 een Nationaal Preventieakkoord gesloten. Met het Nationaal Preventieakkoord gaan meer dan 70 partijen samen aan de slag om Nederland gezonder te maken en gezondheidsverschillen te verkleinen, waarbij de focus ligt op het terugdringen van overmatig alcoholgebruik, rookgedrag en overgewicht (ongezond eet- en beweegpatroon).

De ambities van de thema-akkoorden zijn scherp. Zo wordt voor 2040 gestreefd naar het percentage rokende volwassenen te reduceren tot 5%, 0% alcoholgebruik onder de 18 jaar en door zwangere vrouwen en het terugdringen van overmatig en zwaar alcoholgebruik naar 5% en een daling van het aantal mensen met overgewicht en obesitas naar het niveau van 1995.

Het RIVM en de WRR geven aan dat de inzet alleen op roken, alcohol of overgewicht voor de groep mensen met een lage sociaal economische status weinig of geen effect heeft, maar dat voor deze groep een integrale aanpak nodig is met een focus op het versterken van het gezondheidspotentieel (zie bijlage voor verdere toelichting).

Volksgesondheid Toekomst Verkenning (VTV)

Recent is de Volksgesondheid Toekomst Verkenning (VTV) 2018 uitgebracht. Deze brengt in kaart wat op ons afkomt als we als maatschappij op de huidige voet door zouden gaan en niets extra's zouden doen en hoe we daarmee om kunnen gaan. De VTV is een toekomstverkenning die het RIVM elke 4 jaar doet en is vindbaar op de website www.vtv2018.nl. De nieuwste informatie in de VTV 2018 geeft aan dat het gemiddeld goed gaat met inwoners van Nederland: ze zijn gezonder, mobieler en worden ouder. Maar helaas bestaat dé gemiddelde Nederlander niet. De toekomstverkenning constateert ook dat in sommige wijken en voor sommige mensen de problemen zich opstapelen. Daar moeten en willen we wat aan doen.

Nationaal Sportakkoord

Naast het Preventieakkoord is in juni 2018 het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' ondertekend door VWS, samen met vertegenwoordigers van de sport, gemeenten en andere organisaties.

In het akkoord zijn zes ambities geformuleerd:

1. Inclusief sporten en bewegen
2. Duurzame sportinfrastructuur
3. Vitale sport- en beweegaanbieders
4. Positieve sportcultuur
5. Van jongs af aan vaardig in bewegen
6. Topsport die inspireert

Per ambitie zijn doelstellingen en interventies uitgewerkt in deelakkoorden. Buurtsportcoaches spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de deelakkoorden (regeling wordt uitgebreid, zodat gemeenten meer buurtsportcoaches kunnen aanstellen). Lokaal kunnen gemeenten aan de ambities van het Nationaal Sportakkoord werken door onder andere gebruik te maken van de 'stimuleringsregeling Sportakkoord'. De gemeente Raalte is voornemens om een lokaal sportakkoord te gaan ontwikkelen na de zomer van 2019, waarbij Raalte Gezond één van de samenwerkingspartners zal zijn. Daarnaast maakt Sportbedrijf Raalte gebruik van de uitbreiding van de buurtsportcoachregeling door een 'Buurtsportcoach Zorg' aan te stellen in het kader van o.a. het project Beweegmakelaar.

Gezond in...

Gezond in... is het stimuleringsprogramma dat GIDS (Gezond in de Stad)-gemeenten helpt bij het versterken van hun lokale aanpak om gezondheidsachterstanden te verminderen. Het gaat daarbij niet om blauwdrukken maar om het aansluiten bij wat gemeenten al doen. Het programma biedt de gemeenten vier jaar lang advies, praktische instrumenten en landelijke en regionale bijeenkomsten. De gemeente Raalte is een GIDS-gemeente en ontvangt via de decentralisatie-uitkering GIDS een bedrag over de periode van 2015-2021. Via het programma Raalte Gezond worden deze GIDS-gelden ingezet en hebben sinds 2015 geleid tot een nieuwe focus van Raalte Gezond op de doelgroep inwoners met sociaal-economische gezondheidsachterstanden.

De afgelopen jaren is deze doelgroep in beeld gebracht door o.a. kernprofielen en een behoefteonderzoek en zijn verbindingen gelegd, bijvoorbeeld met het Convenant Raalte Armoedevrij. Vanaf 2019 zal verder ingezet worden op de implementatie van de adviezen uit het behoefteonderzoek en zullen de kernprofielen geüpdatet worden.

Gezonde leefomgeving

Met de komst van de Omgevingswet per 2021 staan gemeenten voor nieuwe opgaven in het fysieke domein. Hier is sprake van een transformatie-opdracht. Het besef groeit dat een gezonde en veilige leefomgeving bijdraagt aan doelen in het sociaal domein.

De agenda 'Koers naar een gezondere leefomgeving' van GGD IJsselland geeft richting aan de activiteiten die de GGD ontplooit voor en vooral samen met de gemeenten uit de regio IJsselland voor de gezondere leefomgeving. Komende twee jaar wordt aan deze agenda samen met de gemeentes en partners in het veld invulling gegeven. Er zijn bouwstenen voor de gehele Provincie Overijssel in ontwikkeling met als doel gemeenten te ondersteunen bij het eigen maken van het begrip gezonde leefomgeving en het toepassen hiervan. Hierbinnen wordt de brede definitie van het begrip gezondheid overgebracht, o.a. gestoeld op het kader van positieve gezondheid maar ook de Blue zones theorie.

Jeugdagenda

Gezondheid, ouderschap, hechting en weerbaarheid staan centraal in de landelijke Preventieagenda Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het kabinet legt de focus op de eerste 1000 dagen van kinderen en financiert daartoe programma's zoals Kansrijke start, Gezonde school en Ontwikkelingsbrief 2020 5 Gezonde kinderopvang. GGD' en, vooral de jeugdgezondheidszorg, zijn hier nauw bij betrokken en we zien dat er nog veel gezondheidswinst te behalen is door snellere signalering en vroeger te starten

met begeleiding van beginnende problematiek. Actieprogramma Kansrijke start Nieuw is het plan van het kabinet om te zorgen dat kwetsbare ouders al voor de geboorte ondersteuning kunnen krijgen via de Jeugdgezondheidszorg. Het al tijdens de zwangerschap laten ingaan van JGZ ondersteuning is een nadrukkelijke wens van GGD GHOR Nederland, die onderdeel uitmaakt van de Preventieagenda Jeugd. Samen met andere partijen gaan wij hier concreet invulling aan geven. De minister heeft geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van dit programma voor de periode 2018 - 2021.

Gezonde School

Het programma Gezonde School biedt ondersteuning bij gezondheidsbevordering in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Door het beschikbaar maken van kennis, materialen en ondersteuning voor professionals gezondheidsbevordering via Loketgezondleven.nl en voor medewerkers uit het onderwijs via Gezondeschool.nl. Dit met als doel planmatig en structureel gezondheidsactiviteiten in te zetten zodat er effectief en efficiënt gewerkt wordt aan een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren. Scholen kunnen zich profileren als Gezonde School met een vignet per thema (voeding, bewegen & sport, roken & alcohol, welbevinden, relaties & seksualiteit, fysieke veiligheid, milieu & natuur en mediawijsheid). In de gemeente Raalte zijn momenteel 6 Gezonde Scholen, waarbij Raalte Gezond haar ondersteuning en netwerk zal aanbieden.

Agenda Publieke Gezondheid 2019-2023

In opdracht van het bestuur van GGD IJsselland is een meerjarige beleidsagenda voor Publieke gezondheid in IJsselland opgesteld, dat een aanvulling vormt op het gezondheidsbeleid van iedere gemeente en de transformatie in het sociaal en ruimtelijk domein ondersteunt. Deze agenda gaat over gezamenlijke doelen van de 11 gemeenten die helpen bij de transformatie in het sociale én het fysieke domein en bij de veranderingen in de zorg die bijdragen aan deze transformatie. Preventie staat centraal; voorkómen dat problemen ontstaan. En als problemen ontstaan deze eerder signaleren en tijdig zorgen voor adequate zorg en ondersteuning. Met als ideaal gezonde en vitale inwoners die meedoen in de samenleving.

Er zijn vijf aandachtsgebieden in de publieke gezondheid. Op deze gebieden zijn extra inspanningen nodig. Dit is gebaseerd op inzicht in de gezondheidssituatie van onze inwoners, knelpunten in het werkveld en beleidsontwikkelingen en verantwoordelijkheden van gemeenten:

1. Versterken van publieke gezondheidszorg
2. Jeugd en kansrijke start
3. Psychische gezondheid
4. Gezonde leefomgeving
5. Preventieve gezondheidszorg voor ouderen

Lokale ontwikkelingen

Er zijn de afgelopen jaren meerdere ontwikkelingen geweest binnen het sociale domein in de gemeente Raalte die ook van invloed zijn op de positie en rol van Raalte Gezond. Zo komt Raalte Gezond op dit moment terug in meerdere beleidsplannen, structuren en ontwikkelingen:

Beleidsplan Drie decentralisaties, een perspectief

In dit beleidsplan staan de uitgangpunten voor een nieuwe inrichting van het sociaal domein uitgewerkt. Het plan vormt tevens het kader voor de hier onder beschreven plannen.

Wmo beleidsplan

In december 2015 heeft de gemeenteraad het Wmo-beleidsplan (2016-2019) vastgesteld. In dit plan zijn 11 beleidsdoelstellingen geformuleerd waarmee we uitvoering geven aan de Wmo en Wpg. Het beleidsplan is vervolgens verder geconcretiseerd in een aantal uitvoeringsplannen of programma's, waaronder:

- Actieplan Ondersteuning en waardering mantelzorgers
Samen met mantelzorgers en organisaties is gekeken op welke manier we de mantelzorgondersteuning en waardering in Raalte kunnen verbeteren. Dit heeft geresulteerd in een plan met 16 actiepunten.
- Zelfstandig thuis wonen
Dit actieplan 'zelfstandig thuis wonen' is er om ervoor te zorgen dat kwetsbare inwoners op een verantwoorde manier thuis kunnen (blijven) wonen. Ook als dit door een bepaalde beperking of kwetsbaarheid minder vanzelfsprekend is.
- Dementie Raalte
De lokale werkgroep Dementie Raalte zorgt voor een integraal aanbod van zorg en ondersteuning, afgestemd op de gezondheidsproblemen van de cliënt met dementie in de gemeente Raalte en op de behoefte van het bredere cliëntsysteem.

Voorstel aanpak Collectieve Activiteiten van CJG Raalte (maart 2019)

Vanuit het CJG worden er, net als vanuit Raalte Gezond preventieve collectieve activiteiten georganiseerd. Collectieve activiteiten worden ingezet ter voorkoming van individuele trajecten. Binnen het CJG is budget ter beschikking gesteld waaruit het CJG-team op basis van signalen, behoefte en uitkomsten van onderzoeken collectieve activiteiten kan inzetten. Er zijn dit jaar maandelijks meerdere CJG-workshops ingezet met wisselende opvoedthema's.

Convenant Raalte Armoedevrij

Hier heeft Raalte Gezond vanaf de start in 2015, een actieve rol in, m.n. als het gaat om de GIDS aanpak en aandacht voor inwoners met sociaal-economische gezondheidsachterstanden. In 2017 en 2018 is een onderzoek door GGD IJsselland uitgevoerd naar de behoeften van kinderen en jongeren die in armoede leven. Op basis van dit onderzoek zijn vijf persona's ontwikkeld. Zij vertellen het verhaal van de verschillende doelgroepen. Met het Convenant Raalte Armoedevrij is een platform gevormd dat meedenkt in de uitwerking van de adviezen uit het onderzoek. Projectleider van Raalte Gezond is lid van het platform en zorgt voor de verspreiding van de onderzoeksresultaten (presentaties aan o.a. CJG, IB'ers in onderwijs) en voor uitwerking van de adviezen in samenwerking met beleidsterrein Participatie van gemeente Raalte.

Gezonde leefomgeving

In de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen heeft het thema gezondheid een duidelijke plek gekregen. Raalte Gezond heeft vanaf het begin aansluiting gevonden om mee te denken en samen op te trekken bij het onderdeel 'gezondheid'. Op 22 januari 2019 heeft GGD IJsselland een

bijeenkomst georganiseerd voor het netwerk Omgevingstafel IJsselland. In dit netwerk zitten IJssellandse gemeenten, provincie en de regionale ketenpartners: Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en Waterschappen. Het doel is om goed te kunnen samenwerken aan ruimtelijke vraagstukken rondom een gezonde leefomgeving. In de gemeente Raalte zal in 2019 een onderzoek plaatsvinden naar de ervaren hittestress onder ouderen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de GGD IJsselland.

Jeugd en Gezonde/Kansrijke Start

De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. Wat er in de periode voor, tijdens en na de geboorte gebeurt, heeft grote invloed op de ontwikkeling van kinderen, zowel fysiek, mentaal als sociaal. Het **actieprogramma Kansrijke Start** wil zoveel mogelijk kinderen de kans geven op een goede start. Op 11 april 2019 is er een Startbijeenkomst lokale coalities Kansrijke Start geweest, deze bijeenkomst heeft mooie input opgeleverd. De Jeugdgezondheidszorg van GGD IJsselland zoekt afstemming met GIDS-gemeenten over het programma Kansrijke Start. Tijdens de regionale bijeenkomst zijn de onderstaande punten besproken:

- De lokale invulling van Kansrijke Start en de wenselijke rol daarbinnen van de Jeugdgezondheidszorg.
- De winst die regionale samenwerking kan bieden op enkele programmaonderdelen, zoals:
  - de samenwerking met regionaal georganiseerde partners rondom Nu niet Zwanger;
  - de samenwerking met de regionaal georganiseerde geboorteketen (samenwerkingsverband van verloskundigen en gynaecologen);
  - onderlinge kennisdeling tussen gemeenten.

De gemeente Raalte gaat deelnemen aan de tweede tranche (2020 t/m 2022).

Om bovenstaande ontwikkelingen te integreren, is het huidige actieplan Raalte Gezond 2019-2020 een geïntegreerd plan van enerzijds de GIDS-aanpak van de gemeente Raalte en anderzijds de uitvoering van het preventieve gezondheidsbeleid dat onderdeel uitmaakt van het beleidsplan WMO.

4. Doelgroep

Raalte Gezond is er voor alle inwoners van de gemeente Raalte.

Vanuit de GIDS gelden, die onderdeel uitmaken van Raalte Gezond, is extra aandacht voor de doelgroep inwoners met sociaal-economische gezondheidsachterstanden (SES). Voor de aanpak van sociaal-economische gezondheidsverschillen tussen inwoners is de volgende doelgroep gedefinieerd: *“Zij die een sociale of economische afstand tot de maatschappij ervaren en niet het vermogen hebben hier eigen regie op te voeren”*.

5. Doelstellingen van Raalte Gezond

Hoofddoelstelling Raalte Gezond

Stimuleren en ondersteunen van initiatieven die leiden tot het ontwikkelen van gelijke kansen op gezondheid voor alle inwoners van Raalte, met specifieke aandacht voor inwoners met sociaal-economische gezondheidsachterstanden.

Doelstellingen:

1. Doorontwikkeling organisatiestructuur Raalte Gezond.
2. Continueren van bestaande projecten.
3. Aanjagen en faciliteren van nieuwe projecten/activiteiten.
4. Het leggen van verbindingen met bestaande structuren en beleidsterreinen.

Ad 1. Doorontwikkeling van Raalte Gezond

Naar aanleiding van alle ontwikkelingen en transformaties in het sociaal domein van de afgelopen jaren die hierboven beschreven zijn (o.a. het onderbrengen van Raalte Gezond onder Kr8 van Raalte) zal de huidige structuur en organisatie van Raalte Gezond onder de loep worden genomen en verder doorontwikkeld en aangepast worden.

Ad 2. Continueren van bestaande projecten

De concrete uitwerking hiervan komt terug in het activiteiten overzicht.

Ad 3. Aanjagen en faciliteren van nieuwe projecten/activiteiten

Onder de noemer van Raalte Gezond is er ondersteuning voor initiatieven en activiteiten die bijdragen aan fitte en gezonde inwoners, van jong tot oud. De projectleider of platformlid (of –leden) denken graag mee. Voor financiële ondersteuning is er een subsidie en in 2020 wordt de gezondheidsverkiezing georganiseerd (zie voor meer info: <https://www.kr8vanraalte.nl/raalte-gezond>). Na de zomer van 2019 worden de voorwaarden aan de hand van de vastgestelde criteria aangescherpt op het thema ‘verbinden’. De verbinding met bijvoorbeeld de buurt of omgeving en met buurtbewoners of cliënten is een belangrijk criterium voor Raalte Gezond om wel/geen subsidie te verstrekken. Dit thema wordt toegevoegd in het subsidie-aanvraagformulier.

Ad 4. Het leggen van verbindingen met bestaande structuren en beleidsterreinen.

In de doorontwikkeling zal opnieuw gekeken worden naar de benodigde verbindingen zowel intern en extern met bestaande structuren en beleidsterreinen. Dit betekent het opnieuw onder de loep nemen van de organisatie / structuur van Raalte Gezond. Dit zal dan ook het belangrijkste speerpunt zijn voor 2019.

BIJLAGE

Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen in relatie tot Raalte Gezond.

Nationaal Preventieakkoord

De Rijksoverheid heeft eind 2018 een Nationaal Preventieakkoord gesloten. Met het Nationaal Preventieakkoord gaan meer dan 70 partijen samen aan de slag om Nederland gezonder te maken en gezondheidsverschillen te verkleinen, waarbij de focus ligt op het terugdringen van overmatig alcoholgebruik, rookgedrag en overgewicht (ongezond eet- en beweegpatroon).

De ambities van de thema-akkoorden zijn scherp. Zo wordt voor 2040 gestreefd naar het percentage rokende volwassenen te reduceren tot 5%, 0% alcoholgebruik onder de 18 jaar en door zwangere vrouwen en het terugdringen van overmatig en zwaar alcoholgebruik naar 5% en een daling van het aantal mensen met overgewicht en obesitas naar het niveau van 1995.

Het RIVM en de WRR geven aan dat de inzet alleen op roken, alcohol of overgewicht voor de groep mensen met een lage sociaal economische status weinig of geen effect heeft, maar dat voor deze groep een integrale aanpak nodig is met een focus op het versterken van het gezondheidspotentieel (zie bijlage).

Integrale aanpak

Voor deze groep is een integrale aanpak nodig, waarbij vanuit een integrale blik naar de problemen gekeken moet worden. Gezondheidsproblemen staan immers niet op zichzelf. In een integrale aanpak gaat het om individueel maatwerk. Een integrale aanpak betekent één plan voor één persoon. Daarvoor is samenwerking nodig tussen de organisaties of instanties die zich bezighouden met de ondersteuning van de persoon.

Focus op versterken van gezondheidspotentieel in plaats van op wegwerken van gezondheidsverschillen

Daarnaast is het volgens de WRR belangrijk om de focus te richten op het versterken van het gezondheidspotentieel in plaats van op de focus op het wegwerken van gezondheidsverschillen. Dat betekent dat preventiebeleid zich weliswaar richt op alle burgers, maar wordt aangevuld met ondersteuning van bepaalde doelgroepen.

Focus op concept van Positieve Gezondheid als perspectief

Zie gezondheid niet als een probleem, maar benadruk het perspectief van het kunnen meedoen centraal. Ook al ben je chronisch ziek, je kunt nog steeds naar vermogen meedoen aan de samenleving en zingeving in je leven ervaren.

Samenhangende aanpak

Maar voor een effectieve strategie is een samenhangende aanpak nodig, waarbij dus ook maatregelen gericht op armoedebestrijding en de fysieke omgeving etc. nodig zijn. Vanuit het rijk en gemeenten worden verschillende programma's voor verschillende deelvraagstukken uitgevouwen. Recent gaat het bijvoorbeeld om programma's voor een kansrijke start, langer thuis, depressie, eenzaamheid, schulden en integratie. Voor gemeenten is het een opgave op zichzelf om die programma's lokaal met elkaar te verbinden. De behoefte aan samenhang is daarom groot.

De gemeente Raalte zet, in samenwerking met lokale partners, gericht in op specifieke wijken en/of doelgroepen waar de meeste potentie zit, waarbij het concept van Positieve Gezondheid een goed perspectief biedt. Raalte Gezond helpt om samenhang en integraliteit te realiseren en houdt de ontwikkelingen rondom het Preventieakkoord goed in de gaten, mochten er (financiële) ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar worden gesteld.